

Shoqata e kontabilistëve të çertifikuar dhe auditorëve të Kosovës

Auditim (zgjidhjet)		P6
Data	27/06/2026	

Shënim: Emrat e individëve, vendeve dhe kompanive, të përdorura në këtë provim janë fiktive. Çdo ngjashmëri është plotësisht e rastësishme

Detyra 1

Ju jeni senior i auditimit përgjegjës për auditimin e Nomana ShPK për vitin që përfundoi më 31 dhjetor 2025.

Nomana ShPK operon një rrjet dyqanesh të elektronikës për konsumatorët në të gjithë vendin. Gjatë vitit, kompania bleu tetë dyqane nga një konkurrent dhe tani operon njëzet e pesë dyqane. Blerja u financua nëpërmjet një kredie të konsiderueshme bankare.

Gjatë takimit të planifikimit të auditimit, drejtori ekzekutiv shpjegon se blerja ka rritur ndjeshëm madhësinë e biznesit dhe se menaxhmenti është i përqendruar në ruajtjen e rentabilitetit dhe përmbushjen e objektivave financiarë të kërkuar nga banka. Ai gjithashtu shpjegoi se gjatë vitit u prezantua një skemë e re nxitëse e shitjeve, sipas së cilës menaxherët e dyqaneve marrin bonuse bazuar në rritjen e të ardhurave.

Drejtori financiar ju informon se integrimi i dyqaneve të blera doli të ishte më i vështirë nga sa pritej. Dyqanet e blera vazhduan të përdornin të dhënat dhe sistemet e tyre të mëparshme të stoqeve për disa muaj përpara se të migroheshin në sistemin qendror të kontabilitetit të Nomana ShPK. Edhe pse migrimi tani është përfunduar, menaxhmenti është ende duke hetuar një numër mospërputhesh të stoqeve të identifikuara gjatë procedurave të harmonizimit.

Drejtori financiar është i kënaqur me performancën financiare të biznesit dhe komenton se të ardhurat janë rritur ndjeshëm gjatë vitit pavarësisht kushteve të vështira tregtare që prekin shumë konkurrentë. Marzhet e fitimit bruto janë përmirësuar gjithashtu. Bilancet e stoqeve janë dukshëm më të larta se në vitet e kaluara, sepse menaxhmenti pret kërkesë të fortë në vitin e ardhshëm.

Ju keni kuptuar se disa anëtarë me përvojë të ekipit të departamentit të financave u larguan gjatë vitit dhe u zëvendësuan nga staf i përkohshëm. Departamenti i auditimit të brendshëm i kompanisë raportoi së fundmi dobësi në kontrollat mbi transferimet e stoqeve midis dyqaneve dhe vuri në dukje se dokumentacioni mbështetës nuk ishte gjithmonë i disponueshëm.

Gjatë shqyrtimit tuaj të korrespondencës pas përfundimit të vitit, ju keni zbuluar se një nga klientët më të mëdhenj të kompanisë, i cili kishte borxh afërsisht 750,000 € në datën e përfundimit të vitit, hyri në likuidim menjëherë pas datës së raportimit.

Menaxhmenti ende nuk e ka përfunduar vlerësimin e zërit të mirë që rrjedh nga blerja dhe nuk është kryer asnjë rishikim i dëmtimit të pasurive.

Kërkohet:

- (a) Identifikoni dhe shpjegoni TETË rreziqe auditimi që rrjedhin nga skenari. (16 pikë)
- (b) Për çdo rrezik auditimi të identifikuar, përshkruani një përgjigje të përshtatshme të auditorit. (8 pikë)
- (c) Identifikoni dhe shpjegoni TRE çështje që duhet t'u komunikohen personave të ngarkuar me qeverisjen. (6 pikë)

[Gjithsej: 30 pikë]

Zgjidhja

1.

(a) dhe (b) Rreziqet e auditimit dhe përgjigjet e auditorit

Çështjet e identifikuara	Rreziku i auditimit	Përgjigja e auditorit
Kompania bleu tetë dyqane gjatë vitit dhe e financoi blerjen përmes një kredie të konsiderueshme bankare.	Blerja është një transaksion i rëndësishëm dhe ekziston rreziku që asetet dhe detyrimet e blera të mos jenë identifikuar dhe matur saktë në përputhje me SNRF. Prandaj, zëri i mirë mund të llogaritet gabimisht dhe të ketë anomali materiale.	Merrni dhe rishikoni marrëveshjen e blerjes, verifikoni shumën e transferuar, rishikoni shpërndarjen e çmimit të blerjes nga menaxhmenti dhe testoni vlerat e drejta të caktuara për asetet dhe detyrimet e blera. Rillogaritni zërin e mirë dhe rishikoni shpalosjet përkatëse.
Menaxhmenti ende nuk ka përfunduar një rishikim të dëmtimit të zërit të mirë që rrjedh nga blerja.	Zëri i mirë mund të mbivlerësohet nëse ekzistojnë tregues të dëmtimit dhe humbjet nga dëmtimi nuk janë njohur. Prandaj, vlerësimi i pasurive të patrupëzuara mund të përmbaj anomali materiale.	Merrni vlerësimin e menaxhmentit për dëmtimin, rishikoni parashikimet e rrjedhës së parasë, sfidoni supozimet e përdorura, rillogaritni modelet e dëmtimit dhe merrni në konsideratë përdorimin e një eksperti të auditorit kur është e përshtatshme.
Blerja u financua nga një kredi e konsiderueshme bankare dhe menaxhmenti është nën presion për të përmbushur kërkesat e marrëveshjes.	Ekziston një rrezik në rritje i paragjykit të menaxhmentit dhe manipulimit të mundshëm të rezultateve për të shmangur shkeljet e marrëveshjeve. Të ardhurat mund të jenë të mbivlerësuara ose shpenzimet të nënvlerësuara.	Rishikoni marrëveshjet e kredisë, identifikoni kërkesat e marrëveshjeve, rillogaritni përputhshmërinë me marrëveshjet dhe rrisni testet e auditimit në fushat e ndjeshme ndaj manipulimit, duke përfshirë njohjen e të ardhurave dhe vlerësimet kontabël.
Menaxherët e dyqaneve marrin bonuse bazuar në rritjen e të ardhurave.	Ekziston një nxitje për të regjistruar të ardhurat para kohe ose për të krijuar shitje fiktive. Prandaj, të ardhurat mund të ekzagjerohen dhe fitimi të fryhet.	Kryeni testime të detajuara të prerjes, inspektoni transaksionet e shitjeve afër fundit të vitit, rishikoni kredit notat pas fundit të vitit dhe hetoni modelet e pazakonta të shitjeve.
Të ardhurat janë rritur ndjeshëm pavarësisht kushteve të vështira tregtare që prekin konkurrentët.	Rritja mund të tregojë njohje të papërshtatshme të të ardhurave ose shitje fiktive. Të ardhurat dhe llogaritë e arkëtueshme mund të jenë të mbivlerësuara.	Kryeni procedurat analitike, hetoni trendet e pazakonta, testoni një mostër të transaksioneve të shitjes dhe konfirmoni bilancet e arkëtueshme me klientët.
Dyqanet e blera vazhduan të përdorin sisteme të ndryshme të stokeve dhe mospërputhjet	Regjistrat e stokeve mund të jenë të paplota ose të pasakta për shkak të gabimeve të	Rishikoni procedurat e migrimit të sistemit, testoni pajtimet midis sistemeve të

Çështjet e identifikuara	Rreziku i auditimit	Përgjigja e auditorit
e stoqeve mbeten të pazgjidhura.	konvertimit të sistemit. Stoqet mund të kenë anomali materiale.	vjetra dhe të reja dhe hetoni ndryshimet e rëndësishme të stoqeve.
Auditimi i brendshëm raportoi dobësi në kontrollet mbi transferimet e stoqeve dhe mungesë dokumentacioni.	Stoqet mund të lihen jashtë, të dyfishohen ose të regjistrohen gabimisht midis vendndodhjeve. Pohimet e ekzistencës dhe plotësisë janë në rrezik.	Testoni një mostër të transferimeve të stoqeve midis dyqaneve dhe gjurmoni lëvizjet përmes dokumentacionit mbështetës dhe të dhënave të stoqeve.
Disa punonjës financiarë me përvojë u larguan gjatë vitit dhe u zëvendësuan nga punonjës të përkohshëm.	Ekziston një rrezik në rritje i gabimeve kontabël dhe kontrolleve joefektive për shkak të mungesës së përvojës dhe njohurive.	Rishikoni rakordimet kryesore, vlerësoni efektivitetin e kontrollit dhe rrisni testimet thelbësore aty ku mbështetja në kontrolle është e zvogëluar.
Një nga klientët më të mëdhenj të kompanisë hyri në likuidim menjëherë pas datës së raportimit.	Të arkëtueshmet tregtare mund të jenë të mbivlerësuara dhe mund të kërkohej një provizion për zhvlerësim. Vlerësimi i të arkëtueshmeve është në rrezik.	Rishikoni korrespondencën pas fundit të vitit, inspektoni dëshmitë e likuidimit dhe vlerësoni mjaftueshmërinë e rezervës për humbjet e pritura të kredisë.
Bilancet e stoqeve janë rritur ndjeshëm, pasi menaxhmenti pret rritje të kërkesës në të ardhmen.	Stoqet me lëvizje të ngadaltë ose të vjetëruara mund të mbivlerësohen nëse nuk shlyhen në vlerën neto të realizueshme.	Merrni raportet e vjetërsisë së stoqeve, rishikoni shitjet pas fundit të vitit dhe vlerësoni nëse stoqet janë deklaruar me vlerën më të ulët midis kostos dhe VNR-së.

(c) Çështje që duhen komunikuar me personat e ngarkuar me qeverisjen

Çështja	Arsyeja për komunikim
Dobësitë në kontrollet e transferimit të stoqeve të identifikuara nga auditimi i brendshëm.	Mangësitë e rëndësishme të kontrollit mund të rrisin rrezikun e anomalive materiale.
Moskryerja e shqyrtimit të dëmtimit të zërit të mirë.	Mbivlerësim i mundshëm material i zërit të mirë dhe pasurive të patrupëzuara.
Likuidimi i një klienti kryesor pas fundit të vitit.	Ngjarje e rëndësishme që ndikon në rikuperimin e të arkëtueshmeve dhe performancën financiare.

Detyra 2

Ju po rishikoni punën e auditimit të kryer mbi të arkëtueshmet tregtare të një klienti të auditimit me kontratë të gjatë.

Gjatë auditimit, menaxhmenti shpjegon se një numër i konsiderueshëm klientësh tani bëjnë porosi përmes platformës së shitjeve online të kompanisë. Si rezultat, shumica e dokumentacionit mbështetës ekziston vetëm në formë elektronike. Kompania gjithashtu prezantoi një sistem të ri të menaxhimit të marrëdhënieve me klientët gjatë vitit, i cili përditëson automatikisht bilancet e llogarive të klientëve.

Disa anëtarë të ekipit të auditimit kanë sugjeruar që të mbështetemi shumë në shpjegimet e menaxhmentit në lidhje me të arkëtueshmet e vonuara, sepse menaxhmenti duket i bindur se të gjitha bilancet e papaguara do të mblidhen.

Menaxheri i auditimit ju kërkon të përgatitni shënime informuese për ekipin e auditimit në lidhje me dëshmitë e auditimit dhe pohimet e pasqyrave financiare që lidhen me të arkëtueshmet.

Kërkohet:

- (a) Shpjegoni KATËR faktorë që ndikojnë në besueshmërinë e dëshmive të auditimit. (4 pikë)
- (b) Identifikoni dhe shpjegoni KATËR pohime relevante për llogaritë e arkëtueshme tregtare. (4 pikë)
- (c) Shpjegoni DY përparësi dhe DY disavantazhe të përdorimit të konfirmimeve të jashtme si dëshmi të auditimit. (2 pikë)

[Gjithsej: 10 pikë]

Zgjidhja

(a) Faktorët që ndikojnë në besueshmërinë e dëshmive të auditimit

ISA 500 pohon se besueshmëria e dëshmive të auditimit ndikohet nga burimi dhe natyra e tyre.

1. Pavarësia e burimit

Dëshmitë e marra nga burime të jashtme të pavarura janë përgjithësisht më të besueshme sesa dëshmitë e gjeneruara brenda kompanisë. Për shembull, një konfirmim bankar i marrë direkt nga banka është më i besueshëm sesa një bilanc parash i përgatitur nga menaxhmenti.

2. Njohuri të drejtpërdrejta të auditorit

Dëshmitë e marra drejtpërdrejt nga auditori janë më të besueshme sesa dëshmitë e marra në mënyrë indirekte. Vëzhgimi fizik i stokeve nga auditori ofron dëshmi më të fortë sesa deklaratat nga personeli i depos.

3. Forma dokumentare

Dëshmitë me shkrim janë përgjithësisht më të besueshme se dëshmitë me gojë. Kontratat e nënshkruara, faturat dhe deklaratat bankare ofrojnë dëshmi më të besueshme sesa shpjegimet me gojë.

4. Efektiviteti i kontrolleve të brendshme

Dëshmitë e gjeneruara nga brenda bëhen më të besueshme kur kontrollet përkatëse funksionojnë në mënyrë efektive. Për shembull, raportet e shitjeve të prodhuara nga një sistem i kontrolluar mirë janë më të besueshme sesa raportet e gjeneruara në një mjedis kontrolli të dobët.

(b) Pohime të rëndësishme për të arkëtueshmet tregtare

Ekzistenca

Auditori duhet të verifikojë nëse të arkëtueshmet e regjistruara në regjistrat kontabël ekzistojnë realisht në datën e raportimit. Ekziston rreziku që shitjet fiktive të kenë krijuar bilance të arkëtueshme joekzistente.

Vlerësimi

Të arkëtueshmet duhet të deklarohen në shumat që priten të mbliidhen. Auditori duhet të vlerësojë nëse janë bërë provizione të mjaftueshme për borxhet e dyshimta dhe humbjet e pritura të kreditit.

Plotësia

Të gjitha të arkëtueshmet që duhej të ishin regjistruar duhet të përfshihen në regjistrat kontabël. Mosregjistrimi i bilanceve mund të rezultojë në nënvlerësim të aseteve dhe të ardhurave.

Të Drejtat dhe Detyrimet

Kompania duhet të ketë të drejta ligjore për të mbledhur të arkëtueshmet. Auditori duhet të përcaktojë nëse të arkëtueshmet janë lënë peng, faktorizuar ose u janë caktuar palëve të treta.

(c) Avantazhet dhe disavantazhet e konfirmimeve të jashtme

Avantazhet

- Konfirmimet ofrojnë dëshmi nga një burim i jashtëm i pavarur dhe për këtë arsye janë shumë të besueshme.
- Ato ofrojnë dëshmi të forta në lidhje me ekzistencën e balancave të arkëtueshme.

Disavantazhet

- Shkalla e përgjigjes mund të jetë e ulët, duke kërkuar procedura alternative të auditimit.
- Konfirmimet ofrojnë pak dëshmi në lidhje me vlerësimin, sepse një klient mund të konfirmojë një bilanc që në fund të fundit është i pambledhshëm.

Detyra 3

Ju jeni senior i auditimit përgjegjës për auditimin e GlassTech ShPK.

Kompania prodhon produkte të specializuara qelqi të përdorura në projekte ndërtimi komerciale dhe mban stoqet në disa lokacione në të gjithë vendin.

Gjatë diskutimeve me menaxhmentin, ju mësoni se kushtet tregtare kanë qenë të vështira gjatë gjithë vitit për shkak të një ngadalësimi në sektorin e ndërtimit. Një numër produktesh të prodhuara për projekte specifike kanë mbetur të pashitura për një periudhë të zgjatur. Menaxhmenti beson se kërkesa do të rikuperohet në një të ardhme të afërt

Kompania prezantoi një sistem të ri të menaxhimit të stqoeve gjatë vitit. Zbatimi u vonua dhe menaxhmenti pranon se u deshën disa rregullime manuale përpara se sistemi të vihej plotësisht në funksion.

Gjatë një vizite në depon kryesore të kompanisë, ju vini re një numër paletash që përmbajnë mallra të gatshme të dëmtuara. Gjithashtu vini re stok që duket me pluhur dhe nuk është zhvendosur për ca kohë. Menaxheri i depos shpjegon se këto artikuj po ruhen sepse mund të shiten ende në të ardhmen.

Inventari ruhet në tre depo në pronësi të kompanisë dhe në një ofrues logjistik të palës së tretë të pavarur. Kontrollori financiar ju informon se numërimi i stqoeve do të bëhet në data të ndryshme në vende të ndryshme, sepse kërkesat operative parandalojnë një numërim të njëkohshëm.

Ju jeni gjithashtu të informuar se mallra me vlerë afërsisht 500,000 € po transferoheshin midis depove afër datës së fundit të vitit.

Kërkohet:

(a) Identifikoni dhe shpjegoni KATËR pohime të pasqyrave financiare që janë veçanërisht të rëndësishme për auditimin e stqoeve në GlassTech. Për secilin pohim, tregoni pse është pohim i rëndësishëm duke iu referuar specifikisht informacionit të përfshirë në skenar. (8 pikë)

(b) Përshkruani procedurat e auditimit që auditori duhet të kryejë gjatë pjesëmarrjes në numërimin e stqoeve në fund të vitit për të marrë dëshmi të mjaftueshme dhe të përshtatshme të auditimit në lidhje me stoqet. (6 pikë)

(c) Pas përfundimit të numërimit të stqoeve, përshkruani procedurat thelbësore të auditimit që duhet të kryhen për të verifikuar:

(i) ekzistencën e stqoeve;

(ii) vlerësimin e stqoeve.

(6 pikë)

[Gjithsej: 20 Pikë]

Zgjidhja

(a) Katër pohime të pasqyrave financiare që lidhen me stoqet

1. Ekzistenca

Pohimi i ekzistencës është shumë i rëndësishëm sepse stoqet përfaqësojnë një saldo materiale brenda pasqyrave financiare të GlassTech. Meqenëse GlassTech prodhon produkte qelqi, kompania ka gjasë të mbajë sasi të konsiderueshme të lëndëve të para, punës në proces dhe mallrave të gatshme.

Auditori duhet të sigurohet që stoqet e regjistruara në regjistrat kontabël ekzistojnë fizikisht në fund të vitit dhe që të mos jetë përfshirë stok fiktiv.

2. Vlerësimi

Vlerësimi është veçanërisht i rëndësishëm sepse GlassTech operon në prodhim, që do të thotë se stoqet mund të përfshijë komponentë kompleksë të koston, siç janë lëndët e para, puna dhe shpenzimet e përgjithshme të prodhimit.

Ekziston rreziku që stoqet të mos regjistrohen me vlerën më të ulët midis koston dhe vlerës neto të realizueshme, siç kërkohet nga SNK 2. Stoqet me lëvizje të ngadaltë ose të dëmtuar mund të kërkojnë zhvlerësime/dëmtime.

3. Plotësia

Pohimi i plotësisë është i rëndësishëm sepse ekziston rreziku që jo të gjitha stoqet e mbajtura nga GlassTech të jenë regjistruar në regjistrat kontabël.

Nëse stoqet e vendosura në depo, ambiente prodhimi ose mallra të mbajtura në lokacione të palëve të treta janë lënë jashtë, saldot e stoqeve mund të jenë të nënvlerësuara.

Auditori duhet të sigurojë që të gjitha stoqet në pronësi të kompanisë të përfshihen në pasqyrat financiare.

4. Të Drejtat dhe Detyrimet

Ky pohim është i rëndësishëm sepse GlassTech mund të mbajë stoqe që u përkasin palëve të treta, siç janë stoqet e dërgesës ose mallrat e mbajtura në emër të klientëve.

Auditori duhet të konfirmojë që stoqet e përfshira në pasqyrat financiare janë në pronësi ligjore të GlassTech dhe se kompania ka të drejta mbi ato stoqe të regjistruar.

(b) Procedurat e Auditimit gjatë numërimit të stoqeve në fund të vitit

Sipas Standardit Ndërkombëtar mbi Auditimin 501 Dëshmi Auditimi - Konsiderata Specifike për Artikujt e Përzgjedhur, auditori duhet të marrë pjesë në numërimin fizik të stoqeve për të marrë dëshmi të mjaftueshme dhe të përshtatshme të auditimit në lidhje me ekzistencën dhe gjendjen e stoqeve.

Auditori duhet së pari të shqyrtojë udhëzimet e menaxhmentit për numërimin e stoqeve për të vlerësuar nëse janë vendosur procedura të përshtatshme për numërimin e saktë të tyre.

Gjatë numërimit, auditori duhet të vëzhgojë nëse stafi i ndjek udhëzimet e numërimit në mënyrë korrekte dhe nëse stoqet numërohen në mënyrë sistematike.

Numërimi testues duhet të kryhet duke përzgjedhur në mënyrë të pavarur artikujt e stoqeve nga dysHEMEJA e depos dhe duke verifikuar që sasi të regjistruara nga stafi janë të sakta.

Auditori duhet gjithashtu të kryejë numërime testuese të kundërta duke zgjedhur artikujt nga fletët e numërimit të stoqeve dhe duke i gjurmuar ato fizikisht deri në dysHEMENË e depos.

Vëmendje duhet t'i kushtohet stoqeve të dëmtuara, të vjetëruara ose që lëvizin ngadalë për të vlerësuar nëse mund të lindin probleme me vlerësimin.

Auditori duhet të regjistrojë detajet e stoqeve të numëruar, të shënjojë fletët përfundimtare të përdorura të numërimit dhe të sigurojë që lëvizjet e stoqeve gjatë numërimit kontrollohen siç duhet.

(c) Procedurat e auditimit Sthelbësor pas numërimit të stoqeve

(i) Ekzistenca e stoqeve

Auditori duhet të përputhë listën përfundimtare të stoqeve me fletët e numërimit të përgatitura gjatë numërimit fizik.

Stoqet e përzgjedhura gjatë pjesëmarrjes në numërim duhet të gjurmohet deri te të dhënat përfundimtare të stoqeve për të konfirmuar që sasi të numëruara janë regjistruar me saktësi.

Kur stoqet mbahen në lokacione të palëve të treta, duhet të merren konfirmime të jashtme që konfirmojnë sasi të mbajtura.

Auditori duhet të shqyrtojë mallrat e pranuar dhe mallrat e dërguara menjëherë para dhe pas përfundimit të vitit për të konfirmuar që afati i prerjes është regjistruar saktë.

(ii) Vlerësimi i stoqeve

Auditori duhet të marrë shënimet e kostos së stoqeve dhe të verifikojë që kostot për njësi janë llogaritur saktë.

Një mostër e artikujve duhet të gjurmohet deri te faturat e furnitorit për të verifikuar koston e lëndëve të para.

Auditori duhet të shqyrtojë se si shpenzimet e përgjithshme të prodhimit dhe kostot e punës janë alokuar në stoqe dhe të përcaktojë nëse metodat e alokimit janë të arsyeshme.

Raportet e vjetërsisë së stoqeve duhet të rishikohen për të identifikuar stoqet që lëvizin ngadalë ose të vjetëruar.

Çmimet e shitjes pas fundit të vitit duhet të shqyrtohen për të konfirmuar nëse stoqet mbahen në shuma që tejkalojnë vlerën neto të realizueshme.

Kur ekzistojnë stoqe të dëmtuara ose të vjetëruara, auditori duhet të verifikojë nëse janë regjistruar zhvlerësime/dëmtime të përshtatshme.

Detyra 4

Ju jeni auditori përgjegjës për auditimin e MediKonomi, një ofrues i shërbimeve të specializuara të testimit laboratorik.

Gjatë takimit të fundit të auditimit, menaxhmenti shpjegon se kompania ka përjetuar një vit të vështirë. Të ardhurat kanë rënë pas humbjes së disa klientëve të rëndësishëm. Drejtori menaxhues beson se këto humbje janë të përkohshme dhe pret që kontrata të reja të sigurohen gjatë vitit të ardhshëm.

Ju shqyrtoni procesverbalet e bordit dhe zbuloni se një kërkesë e rëndësishme ligjore është zgjidhur pak para fundit të vitit. Përveç kësaj, disa shkencëtarë të lartë dhanë dorëheqjen gjatë vitit dhe përpjekjet e rekrutimit kanë qenë të pasuksesshme.

Drejtori i operacioneve shpjegon se një numër makinerish laboratorike kërkojnë zëvendësim, por investimi është shtyrë për shkak të kufizimeve të rrjedhës së parasë.

Gjatë shqyrtimit tuaj të të dhënave të menaxhimit të parave të gatshme, ju vini re se kompania e tejkaloi limitin e autorizuar të mbitërheqjes bankare në disa raste gjatë vitit. Menaxhmenti ka përgatitur parashikime të rrejdhes së parave të gatshme që tregojnë se do të kërkohej financim shtesë brenda dymbëdhjetë muajve të ardhshëm. Pas përfundimit të vitit, filluan diskutimet me investitorët potencialë në lidhje me financimin shtesë.

Drejtori financiar mbetet i bindur se kompania do të vazhdojë të tregtojë me sukses dhe synon të përgatisë pasqyrat financiare mbi bazën e vijimësisë

Kërkohet:

- (a) Identifikoni dhe shpjegoni GJASHË tregues që mund të hedhin dyshime të konsiderueshme mbi aftësinë e kompanisë për të vazhduar sipas hipotezës të vijimësisë. (12 pikë)
- (b) Përshkruani procedurat e auditimit që auditori duhet të kryejë në përgjigje të këtyre treguesve. (6 pikë)
- (c) Shpjegoni përgjegjësitë raportuese të auditorit kur ekziston një pasiguri materiale në lidhje me vijimësinë e biznesit. (2 pikë)

[Gjithsej: 20 pikë]

Zgjidhja

(a) Treguesit e hipotezës së vijimësisë

Rënia e të ardhurave tregon përkeqësim të performancës operative dhe mund të zvogëlojë rrjedhat hyrëse të parasë në të ardhmen.

Humbja e klientëve të rëndësishëm rrit pasigurinë në lidhje me të ardhurat dhe fitimprurjen e ardhshme.

Zgjidhja e një pretendimi të rëndësishëm ligjor mund të ketë zvogëluar burimet e parave të gatshme dhe dobësuar likuiditetin.

Dorëheqja e shkencëtarëve të lartë mund të ndikojë në aftësinë e kompanisë për të ofruar shërbime dhe për të mbajtur klientët.

Shtyrja e zëvendësimit të pajisjeve laboratorike mund të tregojë kufizime financiare dhe mund të ndikojë negativisht në operacione.

Shkeljet e përsëritura të limiteve të autorizuar të mbitërheqjes tregojnë vështirësi në rrjedhën e parasë dhe varësi të mundshme nga financimi i jashtëm.

Parashikimet e rrjedhës të parasë që tregojnë një kërkesë për financim tregojnë pasiguri në lidhje me aftësinë e kompanisë për të vazhduar operimin pa financim shtesë.

Varësia nga sigurimi i investimeve pas fundit të vitit tregon se vazhdimi i operacioneve mund të mbështetet në ngjarje të pasigurta në të ardhmen.

(b) Procedurat e auditimit

Auditori duhet të vlerësojë parashikimet e rrjedhës së parasë të menaxhmentit dhe të vlerësojë nëse supozimet janë të arsyeshme.

Supozimet e parashikimit duhet të krahasohen me rezultatet historike dhe performancën e fundit tregtare.

Korrespondenca me bankat duhet të rishikohet për të përcaktuar nëse do të vazhdojnë marrëveshjet ekzistuese për financim.

Marrëveshjet e kredisë duhet të inspektohen dhe përputhshmëria me marrëveshjet duhet të rillogaritet.

Ngjarjet pasuese duhet të rishikohen për dëshmi që mbështesin parashikimet e menaxhmentit.

Duhet të merren deklarata me shkrim në lidhje me planet dhe qëllimet e menaxhmentit.

(c) Përgjegjësitë e raportimit të auditorit

Kur ekziston një pasiguri materiale në lidhje me vijimësinë e biznesit dhe informacionet shpjeguese janë të mjaftueshme, auditori lëshon një opinion të pamodifikuar dhe përfshin një seksion të veçantë të Pasigurisë Materiale në lidhje me vijimësinë.

Kur shpalosjet janë të pamjaftueshme, mund të jetë i nevojshëm një opinion i kualifikuar ose i kundërt.

Kur baza e vijimësisë është e papërshtatshme, duhet të lëshohet një opinion i kundërt.

Detyra 5

Ju po shqyrtoni sistemin e blerjeve dhe të pagueshmeve të BuildPro ShPK.

Kompania është zgjeruar me shpejtësi gjatë viteve të fundit dhe menaxhmenti është përqendruar kryesisht në fitimin e kontratave të reja. Gjatë diskutimeve me stafin, mësoni se menaxherët individualë të departamenteve janë përgjegjës për përzgjedhjen e furnizuesve dhe organizimin e blerjeve. Urdhrat e blerjes përgatiten manualisht dhe nuk ka kontroll formal të renditjes së njëpasnjëshme mbi këto dokumente.

Personeli i depos merr mallrat e dorëzuara në lokacionet e kompanisë. Megjithatë, për shkak të presionit kohor, dokumentacioni i marrjes së mallrave përgatitet vetëm kur stafi e konsideron të nevojshme. Faturat e furnitorëve përputhen me porositë e blerjes përpara se të bëhet pagesa, por nuk bëhet asnjë krahasim me dëshmitë që tregojnë se mallrat janë marrë në të vërtetë.

Punonjësi i llogarive të pagueshme është përgjegjës për mbajtjen e të dhënave të furnitorëve brenda sistemit të kontabilitetit. Gjatë analizës suaj, do të zbuloni se i njëjti individ mund të krijojë furnitorë të rinj, të ndryshojë të dhënat e furnitorit dhe të përpunojë pagesa elektronike.

Pagesat elektronike përgatiten dhe autorizohen nga nëpunësi i llogarive të pagueshme pa shqyrtim të pavarur. Pasqyrat e furnitorëve nuk përputhen rregullisht me bilanci e librit kryesor sepse menaxhmenti beson se ky proces shpenzon shumë kohë.

Gjithashtu zbuloni se harmonizimet bankare përgatiten vetëm çdo tre muaj.

Kërkohet:

- (a) Identifikoni dhe shpjegoni TETË mangësi në sistemin e kontrollit të brendshëm. (16 pikë)
- (b) Për çdo mangësi të identifikuar, rekomandoni një kontroll të përshtatshëm për të adresuar dobësinë. (4 pikë)

[Gjithsej: 20 pikë]

Zgjidhja

(a) Mangësitë e kontrollit të brendshëm

Mungesa e miratimit të të pavarur të furnitorit krijon rrezikun e përdorimit të furnitorëve të paautorizuar.

Mungesa e porosive të blerjes me numër sekuenial e bën të vështirë identifikimin e porosive që mungojnë ose të dyfishta.

Mospërgatitja e vazhdueshme e faturave të pranimit të mallrave krijon rrezikun që mallrat që nuk janë pranuar të mund të paguhen.

Mungesa e përputhjes trepalëshe rrit rrezikun e pagesës për mallrat që nuk janë dorëzuar.

Lejimi i nëpunësit të llogarive të pagueshme për të krijuar furnitorë krijon mundësi për furnizues fiktivë.

Lejimi i të njëjtit individ për të ndryshuar të dhënat e furnitorit dhe për të përpunuar pagesat krijon një dobësi të konsiderueshme në ndarjen e detyrave.

Lejimi i të njëjtit individ për të autorizuar pagesat elektronike rrit rrezikun e pagesave të paautorizuara.

Mosharmonizimi i deklaratave/kartelave të furnitorit mund të rezultojë në detyrime të paregjistruara.

Harmonizimet bankare tremujore, në vend të atyre mujore, zvogëlojnë mundësinë e zbulimit në kohë të gabimeve ose mashtrimeve.

(b) Kontrolllet e rekomanduara

Duhet të mbahet një listë e miratuar e furnitorëve dhe krijimi i furnitorëve duhet të kufizohet vetëm për personelin e autorizuar.

Porositë e blerjes duhet të numërohen në mënyrë sekueniale dhe të rishikohen për plotësi.

Faturat e pranimit të mallrave të paranumeruara duhet të përgatiten për të gjitha dërgesat.

Faturat duhet të paguhen vetëm pas përputhjes së suksesshme trepalëshe.

Përgjegjësitë e krijimit të furnitorit dhe të përpunimit të pagesave duhet të jenë të ndara.

Pagesat elektronike duhet të kërkojnë rishikim dhe autorizim të pavarur.

Harmonizimet e kartelave të furnitorëve duhet të kryhen çdo muaj.

Harmonizimet bankare duhet të përgatiten dhe të rishikohen në mënyrë të pavarur çdo muaj.